

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.275/2012/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2013. év január hó 17. napján** megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett emberölés bűntette miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 17.B.203/2009/47. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetést 5 (öt) év 6 (hat) hónapra a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mértékét 6 (hat) évre enyhíti.

A bűnjelekről való döntés köréből a 18., 19. és a 28. tételszám alattira vonatkozó másodszori rendelkezést mellőzi.

Az eljárás során felmerült 639.476,- (hatszázharminckilencezer-négyszázhetvenhat) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles az államnak megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék 17. B. 203/2009/47. számú, 2012. április 25. napján kihirdetett ítéletével vádlottat a Btk. 166. § (1), (2) bekezdés i/ pontja szerinti emberölés bűntette miatt 8 évi börtönre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelek megsemmisítéséről, az eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetését az államra terhelte.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és védője felmentés végett, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítéséért fellebbezést jelentett be.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.197/2012/5. számú átiratában az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A védelmi fellebbezés részben volt alapos.

A Fővárosi Ítéltábla nyilvános ülésén a vádlott védője a fellebbezését módosított tartalommal fenntartotta. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta, mert álláspontja szerint az megalapozatlan és iratellenes, ezért alkalmatlan a másodfokú felülbírálatra. Kifejtette, hogy az ítélet nem foglalkozik a vádlott védekezésével, a szakvéleménnyel ellentétes megállapításokat tartalmaz, a vádlott elmeállapotára vont következtetés pedig nem áll összhangban azzal, hogy védenca az önálló életvitelre alkalmatlan. Kifogásolta a vádlott tudattartalmára levont következtetést, és arra alapítva, hogy a vádlott nem észlelte a sértett életjeleit másodlagosan gondatlan emberölés megállapítására tett indítványt, ezzel összefüggésben a büntetés jelentős enyhítését, és végrehajtásának próbaidőre való felfüggesztését kérte.

Az ítéltábla nyilvános ülésén az ügyész az írásbeli indítványát fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, kellően felderített és törvényesen értékelt bizonyítékok hibamentes értékelésén alapul. Az elsőfokú bíróság megindokolta, hogy az újszülött élve jött a világra, és megcáfolta a vádlott eszméletvesztésre vonatkozó védekezését. Perbeszédében kifejtette, hogy a vádlott terhességének tudatában volt, de titkolta, a segítséget elutasította, és az életképes újszülött ellátása végett semmit nem tett. E mulasztással összefüggésben állt be a sértett halála, amelyből okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségére a jogilag helyesen minősített emberölés büntettként. Az alkalmazott büntetés példás, ezért indokolt az ítélet helybenhagyása.

A vádlott az ítéltábla nyilvános ülésén az utolsó szó jogán vitatta, hogy fél óras eszméletvesztéséről adott volna számot, álláspontja szerint 5-10 percre volt tehető az öntudatlan állapota. Nyilatkozata szerint nem akart ártani a gyermekének, nehéz szülése volt, legyengült. Gyermekeének nevet adott, és elhamvasztatta.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet és a megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése szerint teljes körben felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem vétett eljárási szabálysértést, a perrendszerű bizonyítási eljárást körültekintően, alaposan és a nyomozati hibákat is korrigálva folytatta le. Szem előtt tartotta a Be. XXVIII/A. fejezetének a kiemelt ügyekre vonatkozó eljárási szabályait. Az eljárás megismétlésére is sor került, mivel a tárgyalási időköznek a felülbírált ügyre vonatkozóan módosított szabályai ezt indokolták, és erre figyelmet fordított a törvényszék. Ezért nem fogadta el az ítéltábla a védő hivatkozását a ténylegesen megtartott tárgyalási határnapok feltüntetésének hiányáról, mivel a tárgyalásokra csak a megismétléstől kell az ítélet bevezető részében utalni.

A nyomozás során két ízben is adott szakértői véleményt 3. és 4. szakértő, de a kiegészítő kérdésekre adott válaszokkal már csak 3. szakértőt bízták meg a nyomozásban. Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson nemcsak részletesen kihallgatta a két szakértőt, de 4. szakértő nyilatkozott társa véleményére és azt megerősítve, kiegészítve magáénak is elfogadta, közösen adtak egybehangzó és aggálytalan szakvéleményt a sértett magzati létének, a születés folyamatának, megszületésének és halálának körülményeiről, okairól.

Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségét megfelelően teljesítette, a szükséges bizonyítékokat beszerezte, értékelési és mérlegelési körbe vonta. A kellően alapos bizonyítási eljárásban összegyűjtött bizonyítékokat egyenként értékelte, de összességében is összevetette, és a levont következtetéseit az ésszerű gondolkodás szabályai szerint megindokolta.

Helyt adott a védelem bizonyítási indítványának és elmeorvos-szakértő kirendelésével továbbfejlesztette a bizonyítási eljárást.

A védelem hivatkozásával ellentétben foglalkozott a vádlott védekezésével, és azt is helyesen rögzítette, hogy a vádlott nem tett vallomást. A vádlott eseti nyilatkozatokat tett, de sem összefüggően nem vallott, sem pedig a kérdésekre nem válaszolt. A vádlott jogai sértetlenek voltak az eljárásban, és helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a bizonyítási anyag ismeretében hivatkozott fél órás eszméletvesztése nem foghat helyt. A vallomást a törvényszék helyes indokokkal, logikus ténybeli következtetésekkel határozottan és aggálytalanul megcáfolta. A hivatkozás a vádlott védekezési taktikájának része, amelyre joga és lehetősége volt. Az elsőfokú bíróság támadhatatlan logikai következtetését csak megerősíti, hogy a másodfokú bíróság előtt, már a korábbi nyilatkozatának tartalmát is vitatta a vádlott, azt sokkal rövidebb tartamban - 5-10 percben - jelölte meg, ekként jobban igazítva az irányadó tényállás elemeihez.

A másodfokú bíróság is arra a következtetésre jutott, hogy a vádlott szavahihetősége megdőlt az eljárásban. Az iratokból kitűnően először a szülés tényét is vitatta, előadásai ellentmondásosak voltak, és a néhány perces eszméletvesztésre való hivatkozása pedig újdonságot jelentett, nyilvánvalóan abból fakadt, hogy a szakértők nyilatkozata szerint az újszülött néhány percig küzdött a levegővételért, majd megfulladt, de további 1-2 percig a szíve még dobogott.

Az elsőfokú bíróság igen alapos indokát adta annak, hogy milyen érvek (összeegyeztetett időpontok, elvégzett feladatok stb.) és objektív bizonyítékok (pl. híváslista) mellett nem fogadható el a vádlott nyilatkozata. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel minden tekintetben egyetértett és maga is kizárta, hogy a vádlott által hivatkozott eszméletvesztés bekövetkezett.

A vádlott az újszülöttet csakis néhány perces élete során helyezhette a törülközőre, ugyanis az anyagon igen nagy mennyiségben fellelt magzatszurok csak élő állapotban üríthető. A bizonyítás anyagából csak az a következtetés vonható le, hogy a vádlott

eszméleténél volt, amely viszont megcáfolja a már a bizonyítékok ismeretében megtett, majd megváltoztatott tartalmú nyilatkozatát, egyben szavahihetőségét.

A vádlott - állításával szemben - az élő újszülöttet tartotta a kezében és helyezte a törülközőre, mivel más személy nem is volt jelen. Láta az újszülött nyaka köré tekeredett köldökszínort (amit már a szülés folyamatában is tapasztalhatott), észlelte az elmaradt felsírást (amely a laikus számára is intő jel), látnia kellett a levegőért való küzdelmét, erőlködését („hüppögés”- ahogy a szakértők fogalmaztak), érezni a teste remegését („rángó mozdulatok” - a szakértők szófordulata szerint), a szívdobbanását, és a magzatszurok kiürítésében is megnyilvánuló életjeleit.

Az elsőfokú ítélet tényállása megalapozott, abból mindössze a 3 oldal utolsó előtti bekezdés, utolsó előtti mondatának második felét: „az erőlködő légzések miatt nem kizárható, hogy az orrához közel lévő textíliát az újszülött beszippanthatta, mely a légutak további elzárásához vezethetett” kellett **mellőzni**.

Ennek indoka az volt, hogy a feltételezést az orvosszakértők megfogalmazták, a vád tartalmazta, azonban a bíróság nem látta a vádlott tudatos magatartásaként bizonyítottanak, ezért a tényállásból kirekesztette a 18. oldalon adott helyes indokolás alapján. E fél mondat mellőzésével kerül összhangba a történeti tényállás valamennyi megállapítása az indokolással.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és törvényes annak indokolása is. A vádlott élve megszületett, életképes újszülöttet hozott a világra egy titkolt terhességet követően. A szülés közeledtével félreeső helyet választott, egyedül maradt, majd a szülés megindulásakor nem kért segítséget, a korábban felajánlott segítséget elutasította. Hosszú és nehéz szülési folyamat végén az újszülöttet nem látta el, a nyakára tekeredett köldökszínortól nem szabadította meg, a lélegző szerveit nem tisztította meg, a világra jött kisfiúnak az élet esélyét sem adta meg, sorsa iránt közömbös maradt.

A törvényszék törvényesen minősítette a vádlott tettet a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés i/ pontja szerint minősülő - 14 év alatti sértett sérelmére elkövetett - emberölés büntettként, továbbá helyes az eshetőleges szándékra vont következtetése is.

A mulasztásos emberölés speciális kötelezettség nem teljesítésével valósítható meg. A vádlottat családi kapcsolat fűzte a sértetthez, alapvető etikai kötelessége volt a világra jöttét segíteni, az életben maradását biztosítani. Továbbmenően maga is közreműködött abban, hogy a sértett már születésekor életét veszélyeztető helyzetbe kerüljön, mivel a szülés megfelelő feltételeit, körülményeit nem biztosította a számára. A vádlott által tanúsított elkövetési magatartás arra utal, hogy magatartása halálos eredményébe belenyugodott. Amikor a gyermekét ellátatlanul hagyta, magatartásától függetlenül elindult a halálos eredmény irányába ható okfolyamat, amelyet a vádlott az általános élettapasztalatai alapján felismert, de a halálos eredmény bekövetkezésének a megakadályozását szándékosan elmulasztotta, noha az elhárítására megvolt a reális lehetősége.

A fentiek és az irányadó tényállás miatt fel sem merülhetett az emberölés - védelem által indítványozott - gondatlan alakzatának megállapítása a terhelt javára.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító tényezőket nagyrészt feltárta, de a másodfokú bíróság az enyhítő körülményeket jelentősen kiegészítette.

A vádlott javára kell értékelni szándékának eshetőleges jellegét.

Enyhítő körülmény, hogy magatartásával saját életét is veszélyeztette, mivel a szülést követően 5 nappal már életveszélyes állapotban volt. A vádlott saját életének megmentése érdekében is elutasította a segítséget, és az életét csak az mentette meg, hogy állatorvos foglalkozású lakótársa felismerve életveszélyes állapotát tiltakozása ellenére mentőt hívott.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni a büntetés kiszabásakor, hogy a vádlott a tettet az orvossal együtt is vélelmezett igen nehéz és elhúzódó - kétnapi vajúdnak után megkezdődött - szülés után követte el. Az átlagosnál rövidebb köldökszínor elszakadt, a magzatot saját kezével kellett kihúznia, és a méhlepényt sem tudta megszűlni.

Az elsőfokú ítélet kihirdetése óta további 9 hónap időmúlás következett be, és bár az elsőfokú eljárásban részben a vádlott magatartása okozta az elhúzódást, az elkövetés óta eltelt összességében öt évet meghaladó tartam objektív büntetés-csökkentő tényező.

A büntetés kiszabása során értékelhető körülmények összessége mellett az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott szabadságvesztés is eltúlzott, ezért az ítélet az alacsony határhoz közelítő tartamra mérsékelte, és a mellékbüntetés tartamát is arányosan csökkentette.

Az így kiszabott büntetés tetтарыны, kifejezi a vádlott személyi és az általa elkövetett бұңcselekmény társadalomra veszélyességét, és alkalmas a büntetési célok megfelelő biztosítására.

Az elsőfokú bíróság бөртөнben határozta meg a büntetés végrehajtási fokozatát, noha a minősített élet elleni бұңcselekményért kiszabott büntetést a Btk. 42. § (2) bekezdés 2. pontja szerint fegyházban kell végrehajtani. A másodfokú bíróság egyetértett a törvényszék döntésével, azt az ügyész sem kifogásolta, ezért az ítélet jogi indokolását kiegészíti a Btk. 45. § (2) bekezdésével. E szerint a büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre tekintettel az előírtnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozat is megállapítható. Az elkövető személye ennek a feltételnek megfelel, szükségtelen vele szemben a legszigorúbb fokozat alkalmazása, ezért az ítélet az érintette a бөртөнfokozat meghatározását.

A bűnjelekről szóló járulékos rendelkezés törvényes, de feltehető leírási hiba folytán három darab bűnjelről kétszeres rendelkezés történt, ezért ezt mellőzni kellett.

Ellenben az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte a költségmentesség szabályait. A bűnügyi költségek között nem szerepelt olyan tétel, amely akár az eljárási törvény, akár a háttér joganyag [9/2003.(V.6.) IM-BM.-PM. együttes rendelet] tükrében költségmentesség engedélyezése esetén az államot terhelné, ezért a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést meg kellett változtatni, és annak megfizetésére a vádlottat kötelezni.

A fent kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az első fokon eljárt Fővárosi Törvényszék ítéletét a büntetést kiszabó és járulékos kérdéseket érintő részében a Be. 372. § (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit helybenhagyta.

Az ítélet ellen a Be. 386. § kizárja a fellebbezés további lehetőségét.

, 2013. év január hó 17. napján

Dr. Rédei Géza s.k. Dr. Mató Ágnes s.k.. Bartkó Levente s.k.
a tanács elnöke előadó bíró bíró

A Fővárosi Törvényszék 17.B.203/2009/47. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.275/2012/5. számú ítéletében foglalt változások mellett jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2013. év január hó 17. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: